

Europeiska gemenskapernas officiella tidning

ISSN 1024-3054

L 331

fyrtonde årgången

3 december 1997

Svensk utgåva

Lagstiftning

Innehållsförteckning

I Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk

- * Kommissionens förordning (EG) nr 2394/97 av den 2 december 1997 om införande av ett slutgiltigt stödbelopp för vissa trindsädesslag för regleringsåret 1997/98 1
- * Kommissionens förordning (EG) nr 2395/97 av den 2 december 1997 om fastställande av maximibelopp för det kompensationsstöd som tillåts på grund av de märkbara revalveringar av de brittiska pundet som ägde rum den 5 juni och den 21 augusti 1997 2
- * Kommissionens förordning (EG) nr 2396/97 av den 2 december 1997 om komplettering av bilagan till kommissionens förordning (EG) nr 2400/96 om upptagandet av vissa namn i "Register över skyddade ursprungsbeteckningar och skyddade geografiska beteckningar" som föreskrivs i rådets förordning (EEG) nr 2081/92 om skydd för geografiska och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel 3
- Kommissionens förordning (EG) nr 2397/97 av den 2 december 1997 om fastställande av schablonvärden vid import för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker 5
- * Europaparlamentets och rådets direktiv 97/60/EG av den 27 oktober 1997 om ändring för tredje gången av direktiv 88/344/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om extraktionsmedel vid framställning av livsmedel och livsmedelsingredienser 7

1

(Fortsättning på nästa sida)

SV

De rättsakter vilkas titlar är tryckta med fin stil är sådana rättsakter som har avseende på den löpande handläggningen av jordbrukspolitiska frågor. De har normalt en begränsad giltighetstid.

Beträffande alla övriga rättsakter gäller att titlarna är tryckta med fetstil och föregås av en asterisk.

Kommissionen

97/807/EG:

- * **Kommissionens beslut av den 30 april 1997 om stöd som Spanien beviljat luftfartsföretaget Construcciones Aeronáuticas, SA (Casa) ⁽¹⁾ 10**

97/808/EG:

- * **Kommissionens beslut av den 20 november 1997 om förfarandet för bestyrkande av överensstämmelse av byggprodukter enligt artikel 20.2 i rådets direktiv 89/106/EEG beträffande golvbeläggningar ⁽¹⁾ 18**

⁽¹⁾ Text av betydelse för EES

I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EG) nr 2394/97

av den 2 december 1997

om införande av ett slutgiltigt stödbelopp för vissa trindsädesslag för regleringsåret 1997/98

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR
ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1577/96 av den 30 juli 1996 om en särskild åtgärd för vissa trindsädesslag⁽¹⁾, senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 1826/97⁽²⁾, särskilt artikel 6 i denna, och

med beaktande av följande:

I artikel 6.1 i förordning (EG) nr 1577/96 föreskrivs att kommissionen skall fastställa överskridandet av den garanterade största arealen och bestämma det slutgiltiga stödbeloppet för ifrågavarande regleringsår.

Den garanterade största areal som avses i artikel 3 i förordning (EG) nr 1577/96 överskreds 1997/98 med

23,54 %. Därför bör det stödbelopp som avses i artikel 2.2 i förordning (EG) nr 1577/96 minskas proportionellt för regleringsåret i fråga.

De åtgärder som föreskrivs i denna förordning är förenliga med yttrandet från Gemensamma förvaltningskommittén för spannmål, oljor och fetter samt torkat foder.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det slutgiltiga stödbeloppet för vissa trindsädesslag skall vara 146,51 ecu per hektar för regleringsåret 1997/98.

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft den tredje dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 2 december 1997.

På kommissionens vägnar

Franz FISCHLER

Ledamot av kommissionen

⁽¹⁾ EGT L 206, 16.8.1996, s. 4.

⁽²⁾ EGT L 260, 23.9.1997, s. 11.

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EG) nr 2395/97

av den 2 december 1997

om fastställande av maximibelopp för det kompensationsstöd som tillåts på grund av de märkbara revalveringar av de brittiska pundet som ägde rum den 5 juni och den 21 augusti 1997

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR
ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 724/97 av den 22 april 1997 om fastställande av åtgärder och kompensation i samband med betydande uppskrivning som påverkar jordbruksinkomsterna⁽¹⁾, särskilt artikel 7 i denna, och

med beaktande av följande:

I förordning (EG) nr 724/97 föreskrivs att medlemsstaterna får bevilja stöd till jordbrukare för att kompensera dem för märkbara revalveringar. Detta kompensationsstöd skall beviljas på de villkor som anges i nämnda förordning och i kommissionens förordning (EG) nr 805/97 av den 2 maj 1997 om tillämpningsföreskrifter för kompensation i samband med märkbara revalveringar⁽²⁾.

Det belopp som skall betalas ut i kompensationsstöd fastställs i enlighet med artiklarna 4–6 i förordning (EG) nr 724/97 och omfattar ett grundbelopp och, i förekommande fall, ett tilläggsbelopp i enlighet med artikel 3.2 andra strecksatsen i nämnda förordning.

För att underlätta hanteringen av stödet bör högsta tillåtna grundbelopp för den första delen av kompensationsstödet baseras på de senaste tillgängliga uppgifterna om de revalveringar som ägde rum den 5 juni och den 21 augusti 1997 vad gäller pund sterling. Dessa maximibelopp fastställs utan att det påverkar möjligheten av en nedsättning eller indragning om jordbruksomräkningskursen skulle höjas under den period som avses i artikel 4.3 i förordning (EG) nr 724/97 och utan att det påverkar möjligheten att bevilja ett tilläggsbelopp i enlighet med artikel 3.2 andra strecksatsen i nämnda förordning.

För att förordning (EG) nr 805/97 skall kunna tillämpas måste den period som avses i artikel 3.1 i nämnda förord-

ning preciseras på ett sådant sätt att stödet kopplas till den tidigare produktionen.

De åtgärder som föreskrivs i denna förordning är förenliga med yttrandena från de berörda förvaltningskommittéerna.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Vad gäller Förenade kungariket skall, i enlighet med artikel 1.2 i förordning (EG) nr 805/97, det högsta tillåtna grundbeloppet för den första delen av kompensationsstödet uppgå till

- 133 140 000 ecu för den märkbara revalveringen som ägde rum den 5 juni 1997,
- 155 420 000 ecu för den märkbara revalvering som ägde rum den 21 augusti 1997.

Artikel 2

1. De belopp som fastställs i denna förordning påverkar inte konsekvenserna av artikel 4.3 i förordning (EG) nr 724/97.

2. För beviljande av det kompensationsstöd vars maximibelopp fastställs i denna förordning skall den period som avses i artikel 3.1 i förordning (EG) nr 805/97 löpa ut senast den 31 augusti 1997.

Artikel 3

Denna förordning träder i kraft den sjunde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 2 december 1997.

På kommissionens vägnar

Franz FISCHLER

Ledamot av kommissionen

⁽¹⁾ EGT L 108, 25.4.1997, s. 9.

⁽²⁾ EGT L 115, 3.5.1997, s. 13.

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EG) nr 2396/97

av den 2 december 1997

om komplettering av bilagan till kommissionens förordning (EG) nr 2400/96 om upptagandet av vissa namn i "Register över skyddade ursprungsbeteckningar och skyddade geografiska beteckningar" som föreskrivs i rådets förordning (EEG) nr 2081/92 om skydd för geografiska och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR
ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av rådets förordning (EEG) nr 2081/92 av den 14 juli 1992 om skydd för geografiska och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel⁽¹⁾, senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 1068/97⁽²⁾, särskilt artikel 6.3 och 6.4 i denna, och

med beaktande av följande:

I enlighet med artikel 5 i förordning (EEG) nr 2081/92 har medlemsstaterna till kommissionen lämnat in ansökningar om registrering av geografisk beteckning eller ursprungsbeteckning för vissa benämningar.

I enlighet med artikel 6.1 i den förordningen har det konstaterats att ansökningarna uppfyller villkoren i den förordningen, särskilt att de innehåller alla de uppgifter som föreskrivs i artikel 4 i denna.

Ingen invändning enligt artikel 7 i den förordningen har framställts till kommissionen efter offentliggörandet av den benämning som finns i bilagan till denna förordning i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.⁽³⁾

Följaktligen bör denna benämning tas upp i "Register över skyddade ursprungsbeteckningar och skyddade geografiska beteckningar" och alltså skyddas på gemenskapsnivå i egenskap av geografisk beteckning.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Bilagan till kommissionens förordning (EG) nr 2400/96⁽⁴⁾ skall kompletteras med den benämning som återfinns i bilagan till denna förordning och benämningen skall skrivas in i "Register över skyddade ursprungsbeteckningar och skyddade geografiska beteckningar" såsom skyddad geografisk beteckning (SGB) i enlighet med artikel 6.3 i förordning (EEG) nr 2081/92.

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft samma dag som den offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 2 december 1997.

På kommissionens vägnar

Franz FISCHLER

Ledamot av kommissionen

⁽¹⁾ EGT L 208, 24.7.1992, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 156, 13.6.1997, s. 10.

⁽³⁾ EGT C 109, 8.4.1997, s. 5.

⁽⁴⁾ EGT L 327, 18.12.1996, s. 11.

*BILAGA***PRODUKTER I BILAGA II TILL FÖRDRAGET, AVSEDDA SOM LIVSMEDEL****Färskt kött och slaktbiprodukter:**

PORTUGAL:

— Borrego do Baixo Alentejo (SGB)

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EG) nr 2397/97

av den 2 december 1997

om fastställande av schablonvärden vid import för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR
ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av kommissionens förordning (EG) nr 3223/94 av den 21 december 1994 om tillämpningsföreskrifter för importordningen för frukt och grönsaker⁽¹⁾, senast ändrad genom förordning (EG) nr 2375/96⁽²⁾, särskilt artikel 4.1 i denna,

med beaktande av rådets förordning (EEG) nr 3813/92 av den 28 december 1992 om den beräkningsenhet och de omräkningskurser som skall tillämpas avseende den gemensamma jordbrukspolitik⁽³⁾, senast ändrad genom förordning (EG) nr 150/95⁽⁴⁾, särskilt artikel 3.3 i denna, och

med beaktande av följande:

I förordning (EG) nr 3223/94 anges som tillämpning av resultaten av de multilaterala förhandlingarna i Uruguay-rundan kriterierna för kommissionens fastställande av

schablonvärdena vid import från tredje land för de produkter och de perioder som anges i bilagan till den förordningen.

Vid tillämpningen av dessa kriterier bör schablonvärdena vid import fastställas till de nivåer som anges i bilagan till denna förordning.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

De schablonvärden vid import som avses i artikel 4 i förordning (EG) nr 3223/94 skall fastställas enligt tabellen i bilagan.

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft den 3 december 1997.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 2 december 1997.

På kommissionens vägnar

Franz FISCHLER

Ledamot av kommissionen

⁽¹⁾ EGT L 337, 24.12.1994, s. 66.

⁽²⁾ EGT L 325, 14.12.1996, s. 5.

⁽³⁾ EGT L 387, 31.12.1992, s. 1.

⁽⁴⁾ EGT L 22, 31.1.1995, s. 1.

BILAGA

till kommissionens förordning av den 2 december 1997 om fastställande av schablonvärden vid import för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker

(ecu/100 kg)

KN-nr	Kod för tredje land (1)	Schablonvärde vid import
0702 00 45	204	54,4
	624	194,0
	999	124,2
0707 00 40	052	93,0
	999	93,0
0709 10 40	220	198,2
	999	198,2
0709 90 79	052	105,3
	999	105,3
0805 10 61, 0805 10 65, 0805 10 69	204	48,4
	528	44,3
	999	46,4
0805 20 31	052	64,9
	204	56,6
	999	60,8
0805 20 33, 0805 20 35, 0805 20 37, 0805 20 39	052	65,5
	464	139,1
	999	102,3
0805 30 40	052	85,2
	528	47,1
	600	89,9
	999	74,1
	999	74,1
0808 10 92, 0808 10 94, 0808 10 98	052	50,9
	060	49,3
	064	43,7
	400	89,1
	404	83,1
	800	107,0
	999	70,5
0808 20 67	052	114,7
	064	87,4
	400	79,8
	999	94,0

(1) Landsbeteckningar som fastställs i kommissionens förordning (EG) nr 68/96 (EGT L 14, 19.1.1996, s. 6). Koden "999" betecknar "övriga ursprung".

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 97/60/EG

av den 27 oktober 1997

om ändring för tredje gången av direktiv 88/344/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om extraktionsmedel vid framställning av livsmedel och livsmedelsingredienser

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 100a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 189b i fördraget ⁽³⁾, och

med beaktande av följande:

Vetenskapliga livsmedelskommittén har gjort en omprövning av samtliga extraktionsmedel som återges i direktiv 88/344/EEG ⁽⁴⁾ för att ersätta de preliminära acceptabla dagliga intag (ADI) som fastställdes 1981 genom definitiva bedömningar. Detta har inte alltid varit möjligt, då de nödvändiga uppgifterna inte har lämnats, trots att de begärts av industrin. På grundval av erhållna uppgifter har Vetenskapliga livsmedelskommittén kunnat bekräfta sitt samtycke till de flesta lösningsmedlen. De högsta resterna av lösningsmedel i vissa livsmedel kan minskas.

Vissa lösningsmedel används inte längre och bör alltså utgå.

De vetenskapliga framstegen skapar andra ämnen som kan läggas till direktivet i fråga. Ett nytt lösningsmedel, som erhållit ett gynnsamt yttrande från den Vetenskapliga kommittén, bör tillåtas.

Detta nya lösningsmedel, nämligen 1, 1, 1, 2-tetrafluoretan används endast som extraktion av aromer. Resterna i livsmedel överstiger inte 0,02 mg/kg. Bortsett från dessa rester är lösningsmedlet helt återvunnet så att dess användning under dessa förhållanden inte har någon inverkan på den globala uppvärmningen av atmosfären.

De nödvändiga ändringarna med hänsyn till tekniska och vetenskapliga framsteg är åtgärder av teknisk art. För att förenkla och påskynda förfarandet bör kommissionen anförtros att anta dessa åtgärder.

Ett sådant förfarande medger ett snabbare utsläppande på marknaden av nyheterna, vilket är en fördel både för industrin och konsumenten.

⁽¹⁾ EGT C 278, 24.9.1996, s. 25.

⁽²⁾ EGT C 66, 3.3.1997, s. 3.

⁽³⁾ Europaparlamentets yttrande av den 23 oktober 1996 (EGT C 347, 18.11.1996, s. 58), rådets gemensamma ståndpunkt av den 24 mars 1997 (EGT C 157, 24.5.1997, s. 4) och Europaparlamentets beslut av den 15 juli 1997 (EGT C 286, 22.9.1997, s. 29). Rådets beslut av den 7 oktober 1997.

⁽⁴⁾ EGT L 157, 24.6.1988, s. 28. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 94/52/EG (EGT L 331, 21.12.1994, s. 10).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 88/344/EEG ändras på följande sätt:

1. I artikel 4 skall följande punkt läggas till:

”a) De ändringar i bilagan som är nödvändiga med hänsyn till de vetenskapliga och tekniska framstegen inom området för användning av lösningsmedel, deras användningsvillkor och högsta resthalt.

De tidigare punkterna a, b och c skall ändras till b respektive c och d”.

2. Bilagan skall ändras på följande sätt:

a) DEL I

Ämnet ”Butylacetat” skall utgå.

b) DEL II

Texten som avser ämnet hexan skall ersättas med:

”Beteckning	Användningsvillkor (kort beskrivning av extraktionen)	(Högsta resthalt i livsmedel eller livsmedelsingrediens som har extraherats)
Hexan (*) (*)	Framställning eller fraktionering av fetter och oljor och framställning av kakaosmör	1 mg/kg i fett, olja eller kakaosmör
	Beredning av avfettade proteinprodukter och avfettat mjöl	10 mg/kg i livsmedel som innehåller avfettade proteinprodukter och avfettat mjöl
	Beredning av avfettade spannmålsgroddar	30 mg/kg i avfettade sojaprodukter som säljs till den enskilde konsumenten 5 mg/kg i avfettade spannmålsgroddar”

(*) Texten i fotnot (*) skall vara oförändrad.

c) DEL III

— Ämnet metyl-1-propanol skall utgå.

— Följande ämne skall läggas till:

”Beteckning	(Högsta resthalt i livsmedel vid användning av extraktionsmedel vid beredning av aromer av naturliga aromkällor)
1,1,1,2-tetrafluoretan	0,02 mg/kg”

Artikel 2

1. Medlemsstaterna skall ändra sina lagar och andra författningar så att de

— tillåter saluföring av de produkter som överensstämmer med direktiv 88/344/EEG såsom det ändrats i det här direktivet, senast den 27 oktober 1998,

- förbjuder saluföring av produkter som inte överensstämmer med direktiv 88/344/EEG, såsom det ändrats i det här direktivet, från och med den 27 april 1999. De produkter som har släppts ut på marknaden eller märkts före detta datum och som inte överensstämmer med direktiv 88/344/EEG, såsom det ändrats i det här direktivet, får dock saluföras tills lagren har tömts.

De skall omedelbart underrätta kommissionen om detta.

2. När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 3

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 4

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 27 oktober 1997.

På Europaparlamentets vägnar

J.M. GIL-ROBLES

Ordförande

På rådets vägnar

R. GOEBBELS

Ordförande

II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 30 april 1997

om stöd som Spanien beviljat luftfartsföretaget Construcciones Aeronáuticas, SA
(Casa)

(Endast den spanska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(97/807/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR
FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 93.2 första stycket i detta,

med beaktande av Avtalet om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde, särskilt artikel 62.1 a i detta,

efter att övriga medlemsstater och berörda parter, i enlighet med ovan nämnda artiklar, fått tillfälle att inkomma med synpunkter, och

med beaktande av följande:

I

Stöd beviljat av Spanien

Föreliggande beslut avser ett stöd på 7 210 miljoner spanska pesetas som beviljats Construcciones Aeronáuticas, SA (nedan Casa) mellan 1991 och 1993 för Casa-3000-programmet, ett projekt för utveckling av ett turbo-drivet flygplan med plats för 70–80 passagerare.

Projektet skulle enligt planerna fortsätta till år 1998 men avbröts år 1994.

II

Beslutet av den 27 september 1994

Genom en skrivelse av den 20 oktober 1994 underrättade kommissionen de spanska myndigheterna om sitt beslut av den 27 september 1994 att inleda förfarandet enligt artikel 93.2 i fördraget⁽¹⁾, med hänvisning till ett statligt stöd på 32 897 miljoner pesetas (cirka 209 miljoner ecu) som beviljats Casa. I detta beslut beskrevs projektet, den spanska statens finansiella ingripande i detta och de överväganden som utgjorde motiv för att inleda förfarandet.

I avsikt att utföra en undersökning av det statliga ingripandet begärde kommissionen information av de spanska myndigheterna genom en skrivelse av den 17 februari 1992 (med svar från de spanska myndigheterna av den 7 april 1992). Tilläggsinformation begärdes den 26 maj 1992 (med svar av den 7 juli 1992) och på nytt den 12 oktober 1992 (med svar av den 6 november 1992).

Vid ett senare tillfälle, den 8 juli 1993, ägde ett sammanträde rum mellan kommissionen och de spanska myndigheterna. Ytterligare information begärdes den 12 augusti 1993 (med svar av den 13 september 1993) och den 6 oktober 1993 (med svar av den 29 oktober 1993). En ny skrivelse erhöles från de spanska myndigheterna daterad den 4 augusti 1994.

Enligt den erhållna informationen, som till huvudsakliga delar framlades redan när förfarandet inleddes, träffade Casa den 27 december 1991 ett samarbetsavtal med dåvarande ministeriet för industri, handel och turism gällande Casa-3000-projektet, vars mål var att ta fram ett turbo-drivet plan med kapacitet för 70–80 passagerare.

⁽¹⁾ EGT C 63, 14.3.1995, s. 4.

Casa är ett företag inom luftfartssektorn med verksamhet som omfattar utformning, utveckling, tillverkning, monterings och certifiering av civila och militära flygplan. Företaget har också i egenskap av partner och underleverantör samarbete med världens ledande flygplanstillverkare när det gäller utformning, tillverkning och certifiering av flygplansdelar, särskilt stora enheter tillverkade av icke-metaller, satellitdelar och strukturer för bärarkoster. Företaget sköter också underhåll på spanska och amerikanska arméplan. Övriga viktiga delar av Casas verksamhet är satellitprogrammet Ariane och deltagande i Airbus och i Eurofighter-projektet.

Avtalet av den 27 december 1991, som erhållit ministerrådets godkännande vid dess sammanträde den 20 december 1991, innebar att återbetalbara lån beviljades för Casa-3000-programmets genomförbarhetsstudie-, definitions- och utvecklingsfas. Lånebeloppet 32 897 miljoner pesetas skulle utbetalas i årliga rater under utvecklandet av flygplanet mellan åren 1991 och 1997. Lånebeloppet fastställdes så att det skulle täcka 70 % av projektets utvecklingskostnader.

Genomförbarhetsstudierna och definitionen av flygplanet genomfördes under 1991, 1992 och första kvartalet av 1993, vilket innebär en försening på tre månader i förhållande till den tidsplan som fastställts i avtalet. Projektets första fas inbegrep definition av produkten och dess komponenter, test av kritiska delar inklusive aerodynamik- och vindtunnelprov samt sökandet efter industriella underleverantörer och kunder för lansering av flygplanet.

I avtalets artikel 3 fastställdes möjligheten att göra en revidering efter att genomförbarhetsstudie- och definitionsfasen slutförts, så att regeringen med de erhållna resultaten som grund skulle få tillfälle att avgöra projektets fortsatta öde. Om regeringen beslutade om en fortsättning skulle den genom revideringen kunna godkänna en uppdaterad uppskattning av kostnaderna och tidsplanen.

Med resultaten från genomförbarhetsstudie- och definitionsfasen som grund fattade regeringen den 7 maj 1993 beslutet att gå vidare med resten av projektet dvs. att inleda projektets andra del, utvecklingsfasen. Därför träffade Casa och ministeriet för industri, handel och turism den 1 juni 1993 ett tilläggsavtal till det ursprungliga avtalet av den 27 december 1991. I tilläggsavtalet bekräftades det ursprungligen planerade lånebeloppet, 32 897 miljoner pesetas, och att lånet skulle täcka 70 % av kostnaderna. Genom tilläggsavtalet gjordes en omprogrammering av aktiviteterna och projektet förlängdes till år 1998, vilket ledde till justering av beloppen för de årliga rater av lånet som skulle betalas av de spanska myndigheterna.

Den andra fasens aktiviteter genomfördes med början från år 1993 tills de avbröts år 1994, vilket måste ses som att projektet misslyckats i tekniskt hänseende.

I beslutet om att inleda förfarandet konstaterades att lånet på 32 897 miljoner pesetas motsvarade en finansiering på

44,3 % av projektets kostnader. Denna procentandel erhålls genom att dividera det totala lånebeloppet, 32 897 miljoner pesetas, med projektets totala kostnader, 74 263 miljoner pesetas (cirka 468 miljoner ecu), i enlighet med de spanska myndigheternas skrivelse av den 29 oktober 1993.

Kommissionen ansåg att en stödnivå på 40 % i det fall att projektet misslyckas är acceptabel och därför kom den inte med invändningar avseende den ursprungliga finansieringen på 40 %. Därför godkände kommissionen genom ett beslut av den 27 september 1994 den andel av stödet som motsvarade 40 % och inledde ett förfarande avseende resten (4,3 %).

III

Synpunkter från tredje parter

Efter att förfarandet inletts inkom två medlemsstater (Nederländerna och Sverige) och två privata organisationer med synpunkter. En del av synpunkterna gällde beräkningssättet för de delar av stödet som innehöll lån baserade på industriella och immateriella rättigheter. I en av synpunkterna frågades huruvida det är lämpligt med ett strikt tillämpande av stödpolitiken på luftfartssektorn med tanke på de europeiska flygplanstillverkarnas problem, medan en annan synpunkt pläderade för en strikt politik för att förhindra subventionsbaserad konkurrens mellan medlemsstaterna.

Dessa synpunkter förmedlades till Spanien i en skrivelse av den 17 juli 1995 och de spanska myndigheterna svarade genom en skrivelse av den 20 september 1995. De spanska myndigheterna förordade ett större stöd till luftfartssektorn med beaktande av sektorns specifika egenskaper och svårigheter och anhöll om att stödet inte skulle minskas före den europeiska luftfartsindustrins omstrukturering.

IV

Den spanska regeringens synpunkter

Efter det att kommissionen inlett förfarandet sände de spanska myndigheterna tilläggsinformation i en skrivelse av den 12 december 1994. På grund av ett antal pressartiklar enligt vilka projektet hade avbrutits på grund av dåliga marknadsutsikter begärde kommissionen i en skrivelse av den 24 februari 1995 information av de spanska myndigheterna om hur det förhöll sig med projektets

status. Kommissionen upprepade sin begäran den 22 maj 1995 och de spanska myndigheterna konstaterade i sitt svar av den 15 juni 1995 att de inte hade beviljat medel för projektet under 1994, att de inte planerade göra det för 1995 och att projektet hade lagts på is.

I en skrivelse av den 3 oktober 1995 begärdes mer information från de spanska myndigheterna, särskilt angående vilken stödnivå de ansåg vara tillämplig, och svar erhöles i en skrivelse av den 29 november 1995. Efter ett sammanträde i Bryssel den 24 januari 1996 bekräftade de spanska myndigheterna i en skrivelse av den 12 juni 1996 att projektet hade avbrutits definitivt, och delgav information om de verkliga kostnaderna och de medel som den spanska staten hade ställt till Casas förfogande.

Slutligen begärde kommissionen i en skrivelse av den 17 september 1996 att få närmare specifikation om de FoU-aktiviteter som genomförts av Casa och de motsvarande kostnaderna. Svaret sändes i en skrivelse av den 1 oktober 1996.

V

Statligt stöd

Redan innan förfarandet inleddes hävdade de spanska myndigheterna att deras ingripande inte utgjorde statligt stöd enligt artikel 92.1 i fördraget, eftersom lånet kunde jämföras med tillförandet av riskkapital till ett företag. De spanska myndigheterna hänvisade till punkt 3.2 VI i kommissionens meddelande från år 1984 om injektioner av offentliga medel⁽¹⁾. Eftersom Casa är ett statligt bolag kan meddelandet tillämpas på tillförandet av offentliga medel till Casa. I punkt 3.2 konstateras att det inte handlar om statligt stöd när nytt kapital tillförs på villkor som skulle vara acceptabla för en privat investerare som bedriver verksamhet på normala marknadsekonomiska villkor. En av de tre omständigheterna uppstår när investeringens strategiska natur med hänsyn till avsättningsmöjligheter eller försörjning är sådan att förvärvandet av en andel kan uppfattas som det normala beteendet för en investerare, även om lönsamheten inte är omedelbar.

De spanska myndigheterna hänvisar också till punkt 5 i samma meddelande: "Medlemsstaterna använder också andra former av ingripanden som, även om de inte uppfyller alla egenskaper för ett kapitaltillskott i form av förvärvandet av en andel, så påminner de tillräckligt om

ett sådant för att de skall kunna hanteras på liknande sätt. Detta är fallet för kapitaltillskott i form av konvertibla obligationslån eller lån där den finansiella avkastningen åtminstone till en del beror av företagets ekonomiska resultat".

De spanska myndigheterna tillade att Casa var skyldigt att återbetala lånet inklusive ränta enligt spanska centralbankens (Banco de España) basränta och att staten skulle förvärva de industriella och immateriella rättigheter som utvecklingen av flygplanet leder till.

Analys

Även om det är möjligt att jämföra ett lån med ett kapitaltillskott så återstår att undersöka om en privat investerare i detta fall skulle ha beviljat ett lån under samma betingelser. Detta villkor uppfylls inte i det berörda fallet, om man beaktar risken och projektets förväntade lönsamhet. Därför betraktar kommissionen inte lånet som en investering, utan som statligt stöd som måste granskas enligt de specifika regler som gäller för stöd till FoU.

Vad beträffar projektets risk måste konstateras att sannolikheten för återbetalning var reducerad på grund av att återbetalningen var avhängig av flygplanets kommersiella framgång (antalet sålda plan). De spanska myndigheterna bekräftade vid flera tillfällen att risken med projektet var hög (skrivelser av den 7 april 1992, den 6 november 1992, den 12 december 1994 och den 12 juni 1996) och förklarade att den höga risken berodde på att det gällde ett långsiktigt projekt, att man har valt den nyaste tekniken och att efterfrågan på marknaden är låg, en utveckling som kunde förutses redan vid denna tidpunkt utifrån marknadssituationen, särskilt med hänsyn till överkapacitet.

Projektets lönsamhetsförväntningar bör också beaktas. De spanska myndigheterna har inte kommit med något som helst bevis på att lånet skulle skapa en lönsamhet som motsvarar riskerna. Tvärtom har de spanska myndigheternas beräkningar angående avkastningen på lånet för den spanska staten, utifrån bestämda antaganden om räntesats och återbetalningstid, gett vid handen att avkastningen är under 6 %. Detta måste anses vara för lågt, särskilt med beaktande av att räntan för långfristiga (10 år) riskfria statliga lån var 12 % under 1991 och 1992. Om man lägger till motsvarande riskpremie stiger kravet på avkastning sannolikt till över 20 %.

Även om de spanska myndigheterna i sin skrivelse av den 12 december 1994 hävdade att efterfrågan på marknaden hade förbättrats från och med 1992 så kan det faktum att projektet avbröts ses som tecken på den höga risken.

⁽¹⁾ Competition law in the European Communities, Volume IIA, Rules applicable to state aid, 1995, s. 103.

Därför beviljades inte lånet under samma förutsättningar som gäller på den privata marknaden och utgjorde därmed statligt stöd enligt artikel 92.1, särskilt med beaktande av att det är högst sannolikt att lånet skulle gynna Casa på bekostnad av andra europeiska tillverkare inom branschen. Sådana lån är ett typiskt instrument för statligt stöd till riskfyllda långvariga FoU-projekt, oavsett om mottagaren är ett privat eller statligt företag.

Gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling⁽¹⁾ (nedan rambestämmelserna från 1996), som ersätter gemenskapsramarna från 1986⁽²⁾ är tillämpliga i detta fall. De spanska myndigheterna hänvisade till lämpligheten av rambestämmelserna från 1996 i sin skrivelse av den 12 juni 1996. Projektets kostnader och den maximala stödnivå som kan beviljas måste analyseras med rambestämmelserna från 1996 och kommissionens sedvanliga praxis som grund. Rambestämmelserna från 1996 fastställer de principer som måste tillämpas på nivån för sådant stöd som avses i artikel 92.3 c. Denna artikel tillåter stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter förutsatt att stödet inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot de gemensamma intresset.

En jämförelse med rambestämmelserna från 1986 visar att samma stödandel skulle ha tillåtits som med tillämpning av rambestämmelserna från 1996.

VI

Projektets kostnader

De totala kostnaderna för projektet uppgår till 8 973 miljoner pesetas (57 miljoner ecu), och stödet till 7 210 miljoner pesetas (45 miljoner ecu). Rambestämmelserna från

1996 skiljer mellan industriell forskning (punkt 5.3), utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet (punkt 5.5) och tekniska genomförbarhetsstudier som föregår någondera av de två forskningstyperna (punkt 5.4). Rambestämmelserna från 1986 skiljer bara mellan industriell forskning och utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet. I rambestämmelserna från 1996 introducerades begreppet genomförbarhetsstudier som tillåter en högre stödnivå än när det gäller industriell forskning eller utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet.

I tabellen nedan klassificeras kostnaderna enligt rambestämmelserna från 1996. De aktiviteter som faller under kategorin för "genomförbarhetsstudien" motsvarar i huvudsak projektets första fas ("genomförbarhetsstudie och definition") medan de två övriga kategorierna motsvarar den andra fasen ("utvecklingsfasen"). I tabellen indikeras också de spanska myndigheternas och kommissionens ställning i fråga om stödnivån, som analyseras i avsnitt VII.

Trots att projektet avbröts har de spanska myndigheterna, enligt de uppgifter som står till kommissionens förfogande, fortfarande inte anhängit om återbetalning av en del av lånet Om (del) återbetalning inte krävs stiger stödnivån till 80 % (lånebeloppet 7 210 miljoner pesetas dividerat med projektets kostnader 8 973 miljoner pesetas), som är högre än den procentandel som fastställdes när förfarandet inleddes (44,3 %) och också högre än den vid tidpunkten godkända andelen (40 %).

Tabell

Kostnader och stödnivå

	Genomförbarhetsstudier	Industriell forskning	Utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet	Tillåtet stöd (%)	Stöd som måste återbetalas (miljoner pesetas)	Stöd som måste återbetalas (miljoner ecu)
Kostnader: 8 973 miljoner pesetas	6 392	398	2 183			
Spanska myndigheterna	75 %	52 %	50 %	6 092 (68 %)	1 118	7
Kommissionen	65 %	67 %	40 %	5 293 (59 %)	1 917	12

Den kurs som använts för konvertering från pesetas till ecu härrör från månaden för beslutet om att inleda förfarandet (september 1994) och är 158,855.

⁽¹⁾ EGT C 45, 17.2.1996, s. 5.

⁽²⁾ EGT C 83, 11.4.1986, s. 2.

Den tillåtna stödnivån kan beräknas på följande sätt: $100 \% \times (65 \% \times 6\,392 + 67 \% \times 398 + 40 \% \times 2\,183) / 8\,973 = 59 \%$.

I tabellen anges kostnaderna för var och en av de tre faserna: genomförbarhetsstudier, industriell forskning och utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet. Resultaten visar att två tredjedelar av projektets kostnader härrör från genomförbarhetsstudier för flygplanet.

Genomförbarhetsstudier

— definition av flygplanstyp och tekniska specifikationer	[..]	
— flygteknologier för utveckling av flygplanet	[..]	
— aerodynamik och vindtunnelprov	[..]	
— operationella och funktionella krav på flygmekniken	[..]	
— definition av drivsystemet	[..]	
— definition och omfattning av provflygningar och certifiering	[..]	
— design och strukturell kalkyl för andra designalternativ	[..]	
— design av stödsystem	[..]	
— värdering och planering av strukturella test i utvecklingsfasen	[..]	
— analys av flygplanets massa och balans	[..]	
— analys av integreringen av kabinsystemen, antenner, blixtskydd och tekniska simuleringar	[..]	
		6 392
<i>Industriell forskning</i>		
tillämpandet av kolfiber- eller metallmaterial, formningsteknik, bulleranalys och jämförelse mellan tillverkningssteknologier för att precisera teknologierna för konstruktion av flygplanet Casa-3000		398
<i>Utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet</i>		
— specifik design av flygplanet eller delar av det	[..]	
— vindtunnelprov	[..]	
— test av strukturer och system	[..]	
— utvecklingssimuleringar	[..]	
— tillverknings- och certifieringsstudier	[..]	
		2 183
Projektets totala kostnader		8 973.

VII

Stödnivå

Enligt rambestämmelserna från 1986 och 1996 och enligt kommissionens administrativa praxis kan stöd på upp till 50 % beviljas för industriell forskning och upp till 25 % för utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet. I rambestämmelserna från 1996 upptas utöver dessa kategorier även genomförbarhetsstudier. Genomförbarhetsstudier för industriell forskning kan få stöd på 75 % och genomförbarhetsstudier för utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet 50 % i stöd. De spanska myndigheterna betecknar genomförbarhetsstudien enligt rambestämmelserna från 1996 som en "teknisk genomförbarhetsstudie som föregår industriell forskning" och skulle på så sätt, enligt de spanska myndigheterna, kunna beviljas en stödandel på 75 %.

De spanska myndigheterna vill bevilja utvecklingsverksamheten före det konkurrensutsatta stadiet en stödnivå på 50 % med hänvisning till att avbrytandet av projektet gynnar kommissionens politik som går ut på att ta hänsyn

till överskottet vad gäller produktionskapacitet och stimulera integreringen av gemenskapens olika tillverkares projekt. De hänvisar särskilt till punkt 5.6 i rambestämmelserna från 1996, enligt vilken en högre stödnivå kan godkännas om projektet misslyckas. De spanska myndigheterna omnämner också tre tidigare beslut enligt vilka kommissionen godkände en ökning av den ursprungliga stödnivån på 25 % för utvecklingsprojekt som var förknippade med en hög risk. Spaniens motivering för en stödandel på 50 % för utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet är den höga risken i anslutning till projektet.

De spanska myndigheterna föreslår att man tillämpar den normala andelen på 50 % för industriella forskningsaktiviteter. Eftersom en del av dessa aktiviteter (1 % har ge-

nomförts i regioner som omfattas av artikel 92.3 a (regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarig brist på sysselsättning), vidhåller de spanska myndigheterna att en ökning på 10 procentenheter bör beviljas för aktiviteter som genomförs i dessa regioner.

Denna hållning hos de spanska myndigheterna avspeglas i tabellen ovan. Endast 60 miljoner pesetas av beloppen avsedda för industriella forskningsaktiviteter har använts i stödområden. De spanska myndigheternas tillämpning av den regionala ökningen på 10 procentenheter höjer medeltalet för den totala tillåtna stödnivån för utvecklingsaktiviteter från 50 till 52 %.

Ur tabellen kan utläsas att enligt de spanska myndigheternas metoder att beräkna skulle den tillåtna stödandelen bli 68 % och cirka 7 miljoner ecu skall därmed återbetalas.

De spanska myndigheternas nuvarande hållning är inte densamma som de gav uttryck för innan förfarandet inleddes. I en skrivelse av den 13 september konstaterar de spanska myndigheterna följande:

"Oavsett vad som stipuleras i samarbetsavtalet och dess tilläggsavtal skall Casa, om nödvändigt, göra återbetalning till staten i den omfattning som krävs, om något av de uppställda målen för utvecklingsfasen inte nås, så att det statliga stödet inte överskrider en stödnivå på 40 % plus den procentandel som tillåts för program som genomförs av små och medelstora företag i de minst gynnade regionerna, i enlighet med punkt 5.4 i gemenskapens rambestämmelser för statligt stöd till forskning och utveckling (86/C 83/02)".

Om kommissionen accepterar denna hållning, som de spanska myndigheterna intog vid en tidpunkt när de ännu inte visste att projektet skulle avbrytas, skulle den tillåtna stödnivån inte vara högre än 40 % (inga aktiviteter av små och medelstora företag och praktiskt taget inga i stödområden) och återbetalningen skulle vara 23 miljoner ecu.

Analys

Kommissionen är överens med de spanska myndigheterna om att man bör beakta de olika typerna av aktiviteter vid utvärderingen av den högsta tillåtna stödnivån.

Beträffande utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet var den tillåtna stödnivån 40 % när förfarandet inleddes. Man ansåg att denna siffra grundade sig på praxis i fråga om återbetalbara lån för utvecklingsprojekt och beaktandet av luftfartsektorns betydelse, som kunde berättiga till stöd, även om man samtidigt insåg behovet att begränsa stödet med tanke på överskottet av produktionskapacitet på den regionala luftfartsmarknaden.

Därför stiger den effektiva tillåtna stödnivån för utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet till 40 % om projektet misslyckas medan den tillåtna grundnivån för stöd till denna typ av projekt är 25 %. Den extra stödandel som tillkommer om projektet misslyckas specificeras i rambestämmelserna från 1996, punkt 5.6. Hittills har kommissionen i sin beslutspraxis tillämpat denna extra stödandel restriktivt och begränsat den till FoU-program för utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet som finansierats med förskott⁽¹⁾. För ett projekt som misslyckas måste den snedvridande effekten på marknaden anses vara mindre, och följaktligen kan man tillåta en större stödandel.

Kommissionen kan inte acceptera de spanska myndigheternas krav om att grundnivån på 25 % för stöd till utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet måste ökas till följd av risken med projektet. De spanska myndigheterna hänvisar till en serie beslut av kommissionen gällande andra program där den godkännt en sådan ökning. Det stämmer att kommissionen i ett antal fall som innebar hög risk beslutade tillåta ett stöd som överskred grundnivån 25 %. En sådan högre stödnivå godkändes i beslutet (inte offentliggjort) om ett italienskt luftfartsforskningsprogram (beslut från 1987) och ett liknande program som genomfördes i Tyskland (ursprungligt beslut från 1988 och förlängning 1992). Båda besluten hänför sig dock till program som bestod av flera projekt i stället för ett enda projekt som i fallet Casa-3000, där stödet ger upphov till en större snedvridning på grund av volymen och de speciella återverkningarna på marknaden, med beaktande av att sektorn domineras av handel inom gemenskapen och det uppenbara överskottet på produktionskapacitet. Dessutom har kommissionen i sina senare beslut inte godkännt höjningar på grund av högre risk och därför har man i ramarna från 1996 beslutat att inte tillåta en sådan höjning.

Förslaget från de spanska myndigheterna om att i det berörda fallet tillåta en stödnivå på 50 % för industriella forskningsaktiviteter är i linje med rambestämmelserna från 1996 (punkt 5.6). Dock motsvarade 60 miljoner pesetas industriella forskningsaktiviteter som genomförts i sådana stödområden som avses i artikel 92.2. I enlighet med punkt 5.10.2 i rambestämmelserna från 1996 kan en höjning på 10 % beviljas för sådana FoU-aktiviteter som genomförs i stödområden. Om denna höjning på 10 % tillämpas på industriella forskningsaktiviteter som genomförs i dessa områden så skulle den totala stödnivån öka med cirka 2 % i fråga om industriell forskning.

⁽¹⁾ Se kommissionens beslut (inte offentliggjorda) om reglerna för stöd E 7/87 (Prototypes, Belgien, beslut av den 28 oktober 1988), NN 7/87 (ANVAR, Frankrike, beslut av den 5 juli 1989), N 297/89 (TOK, Nederländerna beslut av den 28 mars 1990), N 463/90 (Atout-Puma, Frankrike, beslut av den 24 oktober 1990).

I det specifika Casa-3000-fallet kunde dessutom en högre stödandel godkännas, inte bara för utvecklingsverksam före det konkurrensutsatta stadiet, såsom tidigare beskrivits, utan också för industriell forskning och genomförbarhetsstudier. De specifika omständigheterna avser särskilt luftfartsindustrins egenskaper — höga FoU-kostnader för ett begränsat antal sålda plan, produkternas långa livslängd (över 20 år) samt de osäkra utsikterna på marknaden som beror på ett relativt litet antal konkurrenter och den globala efterfrågans utveckling. Eftersom projektet Casa-3000 innebar ett tekniskt misslyckande, anser kommissionen dessutom att man, med beaktande av projektets mycket speciella situation, kan godkänna att faserna för industriell forskning och genomförbarhetsstudien beviljas en högre stödnivå, på grund av projektets misslyckande.

Den godkända stödnivån för den industriella forskningen stiger på så sätt till 67 % (50 % grundnivå, plus 2 % ökning till följd av tillämpningen av punkt 5.10.2 i rambestämmelserna från 1996, plus en högre stödnivå på grund av misslyckande, som i detta fall ligger på 15 %).

Beträffande genomförbarhetsstudien hävdar de spanska myndigheterna att det gäller en studie som föregår industriella forskningsaktiviteter och som därför, enligt rambestämmelserna från 1996, skulle tillåta en stödnivå 75 % (punkt 5.4). Casa-3000 är dock ett utvecklingsprojekt och inte ett industriellt forskningsprojekt, och därför kan genomförbarhetsstudien inte ses som en studie som föregår industriell forskning. Den aktivitet som tidigare beskrevs som "genomförbarhetsstudie" består av den typiska genomförbarhetsstudie som måste genomföras innan detaljerad utveckling av vilken produkt som helst kan inledas. I enlighet med punkt 5.4 i rambestämmelserna från 1996 är stödnivån för genomförbarhetsstudier som föregår utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet 50 %. Såsom beskrevs ovan, kan en högre stödnivå på grund av projektets misslyckande också tillåtas för genomförbarhetsstudien i detta fall. Härav följer att den globala tillåtna stöddelen för genomförbarhetsstudien höjs till 65 %.

Rambestämmelserna från 1996 tillåter andra ökning av stödnivån när vissa villkor uppfylls. När det gäller små och medelstora företag tillåts en ökning på 10 % (punkt 5.10.1). Casa är inte ett litet eller medelstort företag och därför kan en sådan ökning inte tillämpas i detta fall.

Enligt rambestämmelserna från 1996 tillåts en ökning på 15 % (punkt 5.10.3) när ett forskningsprojekt har anknytning till målen för ett projekt eller specifikt program som genomförs som del av gemenskapens ramprogram för FoU. Forskningsprojekten under det tredje ramprogrammet för FoU, antaget genom rådets beslut 90/221/Euratom, EEG⁽¹⁾ och det fjärde ramprogrammet för FoU, antaget genom parlamentets och rådets beslut 1110/94/

EG⁽²⁾, gynnar den teknologiska grunden för alla europeiska luftfartsföretag, inklusive Casa. Ingen direkt länk kan konstateras mellan Casa-3000-projektet och de nämnda programmen och därför kan ökningen inte tillåtas.

Projektet innebär inte samarbete över gränser, samarbete mellan företag och offentliga forskningsorgan eller en omfattande spridning av resultaten, och därför uppfyller projektet inte villkoren för tillämpandet av den ökning som nämns i punkt 5.10.4 i ramarna från 1996.

Det går inte heller att tillämpa punkt 5.13 i rambestämmelserna från 1996 som fastställer en utjämning till de stödnivåer som tillåts i WTO-avtalet om subventioner och kompensatoriska åtgärder (75 % för industriell forskning och 50 % för utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet). Dessutom kan högre stödnivå godkännas bara i det fall att kommissionen har bevis på att en högre stödnivå godkänts i ett specifikt fall gällande en konkurrent utanför gemenskapen. Detta villkor uppfylls inte i det berörda fallet och dessutom har den spanska staten inte heller anhängit om en sådan utjämning. Även om den skulle ha gjort det, bör kommissionen beakta att den regionala flygplansmarknaden domineras av konkurrens mellan medlemsstaterna, vilket kan utesluta tillämpandet av en sådan ökning av stödnivån.

Dessa överväganden leder till följande slutsats:

- en stödnivå på 65 % kan godkännas för genomförbarhetsstudier som föregår utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet
- industriella forskningsaktiviteter kan beviljas en stödnivå på 67 %
- en stödnivå på 40 % godkänns för utvecklingsverksamhet för det konkurrensutsatta stadiet (grundnivå på 25 % plus 15 procentenheter därför att projektet misslyckats).

Följaktligen är den genomsnittliga tillåtna stödnivån 59 % (se tabellen ovan).

VIII

Slutsats

Det finansiella stödet på 7 210 miljoner pesetas tilldelades och betalades utan föregående anmälan till kommissionen och bemyndigande av denna. Kommissionen fick inte tillfälle att framföra sina synpunkter angående åtgärderna

⁽¹⁾ EGT L 117, 8.5.1990, s. 28.

⁽²⁾ EGT L 126, 18.5.1994, s. 1.

innan de genomfördes. Beviljande och utbetalning av stöd utan föregående anmälan är i strid med artikel 93.3 och därför olagligt.

Denna slutsats ändras inte av det faktum att den sista raten på enligt 3 085 miljoner pesetas för 1993 utbetalades till företaget enligt avtalet av den 1 juni 1993, vilket skulle ha kunnat ändras genom tillämpningen av gemenskapens konkurrensregler. Eftersom stödet trots detta har utbetalats, anser kommissionen att denna klausul inte är tillräcklig för att ändra stödets olagliga karaktär.

I beslutet av den 27 september 1994 accepterades att lånet kunde täcka 40 % av totalkostnaderna, som uppgick till 8 973 miljoner pesetas. Därför kan man anse att denna del av lånet (3 589 miljoner pesetas eller 22 miljoner ecu) godkändes genom detta beslut.

Den del av lånet som täckte 19 % av kostnaderna (1 704 miljoner pesetas eller 11 miljoner ecu), och som utgör skillnaden mellan den högsta tillåtna stödnivån på 59 % och den nivå på 40 % som godkändes genom beslutet av den 27 september 1994, kan godkännas enligt rambestämmelserna från 1996. Det bör också noteras att resultatet inte skulle vara annorlunda om rambestämmelserna från 1986 tillämpades.

Den del av lånet som täckte 21 % av kostnaderna (1 917 miljoner pesetas eller 12 miljoner ecu) skall återbetalas. Detta är den andel som utgör skillnaden mellan den faktiska stödnivån på 80 % och den tillåtna stödnivån på 59 %.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det stöd på 3 621 miljoner spanska pesetas som Spanien har betalat till Construcciones Aeronáuticas, SA under pe-

rioden 1991 – 1993 är olagligt. Beloppet på 1 704 miljoner pesetas är förenligt med den gemensamma marknaden, och beloppet på 1 917 miljoner pesetas är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Artikel 2

Spanien skall av Construcciones Aeronáuticas, SA återkräva beloppet på 1 917 miljoner pesetas, inklusive upplupna räntor från datum för beviljandet av det otillåtna stödet till datum för återbetalningen, beräknade enligt den nationella lagstiftningen. Den räntesats som tillämpas skall vara den referensränta för Spanien som använts av kommissionen vid beräkningen av stödelementet i samband med regionalt investeringsstöd.

Artikel 3

Spanien skall inom två månader från delgivningen av detta beslut informera kommissionen om de åtgärder som har vidtagits för att efterkomma beslutet.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Konungariket Spanien.

Utfärdat i Bryssel den 30 april 1997.

På kommissionens vägnar

Karel VAN MIERT

Ledamot av kommissionen

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 20 november 1997

om förfarandet för bestyrkande av överensstämmelse av byggprodukter enligt artikel 20.2 i rådets direktiv 89/106/EEG beträffande golvbeläggningar

(Text av betydelse för EES)

(97/808/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av rådets direktiv 89/106/EEG av den 21 december 1988 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om byggprodukter⁽¹⁾, ändrat genom direktiv 93/68/EEG⁽²⁾, särskilt artikel 13.4 i detta, och

med beaktande av följande:

Kommissionen skall välja det av de två förfaranden, enligt artikel 13.3 i direktiv 89/106/EEG, för bestyrkande av överensstämmelse av en produkt som är "minst betungande och samtidigt förenligt med kraven på säkerhet". Detta innebär att det är nödvändigt att besluta om en tillverkningskontroll i fabriken under tillverkarens ansvar är en nödvändig och tillräcklig förutsättning för bestyrkande av överensstämmelse för en bestämd produkt eller produktgrupp eller om det av orsaker som rör uppfyllandet av de kriterier som avses i artikel 13.4 krävs att ett godkänt certifieringsorgan deltar.

Enligt artikel 13.4 krävs att det förfarande som sålunda bestäms anges i uppdragen och i de tekniska specifikationerna. Det är därför önskvärt att definiera de produkter eller produktgrupper som används i uppdragen och i de tekniska specifikationerna.

De två förfarandena i artikel 13.3 beskrivs i detalj i bilaga III till direktiv 89/106/EEG. Det är därför nödvändigt att i enlighet med bilaga III klart specificera de metoder genom vilka de två förfarandena skall genomföras för varje produkt eller produktgrupp eftersom det i bilaga III anges att vissa system skall användas i första hand.

Det förfarande som avses i artikel 13.3 a motsvarar de system som anges i första alternativet utan fortlöpande övervakning, samt andra och tredje alternativet, i punkt 2 ii i bilaga III, och det förfarande som beskrivs i artikel 13.3 b motsvarar de system som anges i punkt 2 i i bilaga III, och i första alternativet med fortlöpande övervakning i punkt 2 ii i bilaga III.

De åtgärder som föreskrivs i detta beslut är förenliga med yttrandet från Ständiga byggkommittén.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

För de produkter och produktgrupper som anges i bilaga I skall överensstämmelsen bestyrkas genom ett förfarande där tillverkaren ensam ansvarar för ett tillverkningskontrollsystem i fabriken som säkerställer att produkten överensstämmer med de tillämpliga tekniska specifikationerna.

Artikel 2

För de produkter som anges i bilaga II skall överensstämmelsen bestyrkas genom ett förfarande där, förutom ett tillverkningskontrollsystem i fabriken som genomförs av tillverkaren, även ett godkänt certifieringsorgan deltar i bedömningen och övervakningen av tillverkningskontrollen eller av själva produkten.

Artikel 3

Förfarandet för bestyrkande av överensstämmelse enligt bilaga III skall anges i uppdragen för harmoniserade standarder.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 20 november 1997.

På kommissionens vägnar

Martin BANGEMANN

Ledamot av kommissionen

⁽¹⁾ EGT L 40, 11.2.1989, s. 12.

⁽²⁾ EGT L 220, 30.8.1993, s. 1.

*BILAGA I***Golv- och markbeläggningar**

Styva golvbeläggningar samt markbeläggningar på fast underlag för utomhusbruk och vägbeläggningar (gatu-beläggningar inbegripet gatstenar, stenplattor, kantstöd, hinder, glashålblock, beständiga metallplattor, styva golvplattor, skifferplattor, plattor, mosaik, klinker, mosaikplattor, beläggningar av metallnät eller golvtiljor, gallergolv [trallor]).

Styva golvbeläggningar för inomhusbruk, även lokaler för kollektivtrafiken, som består av komponenter (gatu-beläggningar, plattor, mosaik, parkettgolv, täckning av galler eller annan beläggning, gallergolv [trallor], styva laminatgolv, produkter av trä) och av bärande konstruktioner som marknadsförs som byggsatser (installations-golv) som omfattas av bestämmelser om reaktion på brandutveckling i någon av Euroklasserna A_{Fl}, B_{Fl} eller C_{Fl} och vilkas brandtekniska materialegenskaper inte förändras under tillverkningsprocessen, eller i Euroklasserna D_{Fl}, E_{Fl} eller F_{Fl}, samt i Euroklass A_{Fl} som enligt kommissionens beslut 96/603/EG ⁽¹⁾ inte behöver genomgå provning avseende reaktion på brandutveckling.

Halvhårda och textila golvbeläggningar för inomhusbruk i form av homogena och skiktade halvhårda golvbe-läggningar som levereras som plattor, skivor eller banvara (textila golv inklusive plattor, golvbeläggningar av PVC o. dyl. samt golvbeläggningar av gummi [laminatgolv av typen perstorsplatta], linoleum och kork, anti-statiska golvbeläggningar, löslagda golvplattor, halvhårda laminatgolv) som omfattas av bestämmelser om reaktion på brandutveckling i någon av Euroklasserna A_{Fl}, B_{Fl} eller C_{Fl} och för vilka reaktionen på brandut-veckling inte förändras under tillverkningsprocessen eller i Euroklasserna D_{Fl}, E_{Fl} eller F_{Fl}, samt i Euroklass A_{Fl} som enligt beslut 96/603/EG inte behöver genomgå provning avseende reaktion på brandutveckling.

Halvhårda och textila golvbeläggningar för utomhusbruk i form av homogena och skiktade halvhårda golvbe-läggningar som levereras som plattor, skivor eller banvara (textila golv inklusive plattor, golvbeläggningar av PVC o. dyl. samt golvbeläggningar av gummi [laminatgolv av typen perstorsplatta], linoleum och kork, anti-statiska golvbeläggningar, löslagda golvplattor, halvhårda laminatgolv).

⁽¹⁾ EGT L 267, 19.10.1996, s. 23.

*BILAGA II***Golv- och markbeläggningar**

Styva golvbeläggningar för inomhusbruk, även lokaler för kollektivtrafiken, som består av komponenter (gatu-beläggningar, plattor, mosaik, parkettgolv, täckning av galler eller annan beläggning, gallergolv [trallor], styva laminatgolv, produkter av trä) och av bärande konstruktioner som marknadsförs som byggsatser (installationsgolv) som omfattas av bestämmelser om reaktion på brandutveckling i någon av Euroklasserna A_{FL}, B_{FL} eller C_{FL} och vilkas brandtekniska materialegenskaper förändras under tillverkningsprocessen, i allmänhet sådana som kan genomgå kemiska förändringar, som t.ex. flamskyddsmedel, eller hos vilka förändringar av sammansättningen kan leda till ändrade brandtekniska materialegenskaper.

Halvhårda och mjuka golvbeläggningar för inomhusbruk i form av homogena och skiktade halvhårda golvbeläggningar som levereras som plattor, skivor eller banvara (textila golv inklusive plattor, golvbeläggningar av PVC o. dyl. samt golvbeläggningar av gummi [laminatgolv av typen perstorpsplatta] linoleum och kork, anti-statiska golvbeläggningar, löslagda golvplattor, halvhårda laminatgolv) som omfattas av bestämmelser om reaktion på brandutveckling i någon av Euroklasserna A_{FL}, B_{FL} eller C_{FL} och vilkas brandtekniska materialegenskaper förändras under tillverkningsprocessen, i allmänhet sådana som kan genomgå kemiska förändringar, som t.ex. flamskyddsmedel, eller hos vilka förändringar av sammansättningen kan leda till ändrade brandtekniska materialegenskaper.

BILAGA III

PRODUKTGRUPP

GOLV- OCH MARKBELÄGGNINGAR (1/2)

System för bestyrkande av överensstämmelse

För den eller de produkter och det eller de användningsområden som anges nedan skall CEN/Cenelec specificera följande system för bestyrkande av överensstämmelse i den relevanta harmoniserade standarden/standarderna:

Produkt	Användningsområde	Nivåer eller klasser	System för bestyrkande av överensstämmelse
Markbeläggningar på fast underlag Gatubeläggningar (med jämn eller ojämn yta) inbegripet gatstenar, stenplattor, kantstöd, hinder, glashålblock; beständiga metallplattor, styva golvplattor, skifferplattor, plattor, mosaik, klinker, mosaikplattor, beläggningar av metallnät eller golvtiljor, gallergolv (trallor)	för utomhusbruk och vägbeläggningar, för beläggning av områden utomhus avsedda för fordonstrafik och fotgängare		4 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ System 4: Se bilaga III punkt 2 ii till direktiv 89/106/EEG, tredje alternativet.

Specifikationen för systemet skall vara sådan att det kan genomföras även när en viss egenskaps prestanda inte behöver fastställas på grund av att minst en medlemsstat saknar bestämmelser för egenskapen i fråga (se artikel 2.1 i direktiv 89/106/EEG och i tillämpliga fall klausul 1.2.3 i tillämpningsdokumenten). I dessa fall skall kontroll av egenskapen i fråga inte påtvingas tillverkaren om denne inte önskar ange produktens prestanda i detta avseende.

PRODUKTGRUPP

GOLV- OCH MARKBELÄGGNINGAR (2/2)

System för bestyrkande av överensstämmelse

För den eller de produkter och det eller de användningsområden som anges nedan skall CEN/Cenelec specificera följande system för bestyrkande av överensstämmelse i den/de relevanta harmoniserade standarden/standarderna:

Produkt	Användningsområde	Nivåer eller klasser reaktion på brandutveckling	System för bestyrkande av överensstämmelse
Styva beläggningar A) <i>komponenter</i> Gatubeläggningar, plattor, mosaik, parkettgolv, galler eller annan golvbeläggning, gallergolv (trallor), styva laminatgolv, produkter av trä B) <i>bärande konstruktioner som marknadsförs som byggsatser</i> Installationsgolv	För inomhusbruk även lokaler för kollektivtrafiken	A _{FL} — B _{FL} — C _{FL} ⁽¹⁾	1 ⁽²⁾
		A _{FL} — B _{FL} — C _{FL} ⁽¹⁾	3 ⁽⁴⁾
		A _{FL} ⁽¹⁾ — D _{FL} — E _{FL} — F _{FL}	4 ⁽⁴⁾

Produkt	Användningsområde	Nivåer eller klasser reaktion på brandutveckling	System för bestyrkande av överensstämmelse
Halvhårda och mjuka golvbeläggningar Homogena och skiktade halvhårda golvbeläggningar som levereras som plattor, skivor eller banvara (textila golv inklusive plattor, golvbeläggningar av PVC o. dyl. samt golvbeläggningar av gummi [laminatgolv av typen perstorpsplatta], linoleum och kork, antistatiska golvbeläggningar, löslagda golvplattor, halvhårda laminatgolv)	För inomhusbruk	A _{FL} — B _{FL} — C _{FL} (1)	1 (2)
		A _{FL} — B _{FL} — C _{FL} (3) A _{FL} (5) — D _{FL} — E _{FL} — F _{FL}	3 (4)
Halvhårda och mjuka golvbeläggningar Homogena och skiktade halvhårda golvbeläggningar som levereras som plattor, skivor eller banvara (textila golv inklusive plattor, golvbeläggningar av PVC o. dyl. samt golvbeläggningar av gummi [laminatgolv av typen perstorpsplatta], linoleum och kork, antistatiska golvbeläggningar, löslagda golvplattor, halvhårda laminatgolv)	För utomhusbruk	—	4 (6)

(1) Material vilkas brandtekniska materialegenskaper förändras under tillverkningsprocessen (i allmänhet sådana som kan genomgå kemiska förändringar, som t.ex. flamskyddsmedel, eller hos vilka förändringar av sammansättningen kan leda till ändrade brandtekniska materialegenskaper).

(2) System 1: Se bilaga III punkt 2 i till direktiv 89/106/EEG, utan revisionsprovning av stickprov

(3) Material vilkas brandtekniska materialegenskaper inte förändras under tillverkningsprocessen.

(4) System 3: Se bilaga III punkt 2 ii till direktiv 89/106/EEG, andra alternativet

(5) Material i Euroklass A_{FL} som enligt beslut 96/603 inte behöver genomgå provning avseende reaktion på brandutveckling.

(6) System 4: Se bilaga III punkt 2 ii till direktiv 89/106/EEG, tredje alternativet

Specifikationen för systemet skall vara sådan att det kan genomföras även när en viss egenskaps prestanda inte behöver fastställas på grund av att minst en medlemsstat saknar bestämmelser för egenskapen i fråga (se artikel 2.1 i direktiv 89/106/EEG och i tillämpliga fall klausul 1.2.3 i tillämpningsdokumenten). I dessa fall skall kontroll av egenskapen i fråga inte påtvingas tillverkaren om denne inte önskar ange produktens prestanda i detta avseende.